

یخ رکود اقتصادی در حال آب شدن

شکسته شدن فضای تحریم علیه ایران موجی از تغییرات دیپلماتیک در سطح بین‌المللی را به نفع ایران به وجود آورده است.

شکسته شدن فضای تحریم علیه ایران موجی از تغییرات دیپلماتیک در سطح بین‌المللی را به نفع ایران به وجود آورده است. در واقع از ماه‌ها قبل از اجرای برجام شرکت‌های بزرگ طرف تجاری ایران آماده بودند که تپانچه شروع مسابقه رقابت تجاری به منظور ورود به بازار ایران شلیک شود تا گوی رقابت را از یکدیگر برای حضور در اقتصاد ایران برابند. فضای دودن اروپایی‌ها به سمت ایران فضای کم‌نظیری است و شاید ما در آینده نتوانیم به راحتی این موقعیت را به دست آوریم. سفر آقای روحانی نشان داد اروپایی‌ها آماده‌ترین بخش برای رابطه با ایران هستند. در این زمینه معمولاً آلمان‌ها و ایتالیایی‌ها بیشترین آمادگی را برای سرمایه‌گذاری در ایران دارند؛ ایتالیایی‌ها بیشترین سرمایه‌گذاری را در صنایع فولاد ایران انجام داده‌اند و در صنعت ساختمان ایران نقش داشتند و به لحاظ فرهنگی هم ارتباط فرهنگی خوبی با ایران دارند. آلمان‌ها نیز در دوره‌های متعدد بزرگترین شرکای تجاری ایران بودند و صنایع ایران با محصولات آلمانی آشنایی خوبی دارد. بعد از این دو فرانسوی‌ها هستند که در صنعت ایران نقش جدی دارند هر چند فرانسوی‌ها در مسائل سیاسی زود تب می‌کنند و در مسائل خاورمیانه شتاب کردند. در جریان مذاکرات نیز تاحدودی حصول نتیجه را به تاخیر انداختند ولی بعداً مشخص شد که نمی‌توانند از منافع تجارت با ایران چشم‌پوشی کنند. دیدار اخیر روحانی با اولاند نشان داده است که فرانسوی‌ها حاضر نیستند به خاطر حفظ مشتریان عرب خود به ایران پشت پا بزنند و ایران برای آنها مهم بوده و این یک پیروزی بزرگ برای دیپلماسی ایران محسوب می‌شود که در رقابت با عربستان توانسته است پیشی بگیرد. انگلیس هم علاقه‌مند به رابطه با ایران است البته به دلیل نزدیکی با آمریکایی‌ها معمولاً متحد شماره یک آنها هستند. انگلیسی‌ها هم هم‌زمان با باز شدن سفارتشان در ایران نشان داده‌اند که علاقه‌مند به توسعه روابط با ایران هستند و در کنار همه این موارد، جالب آن است که شاهد موضع‌گیری مقامات کانادایی هستیم که اعلام کرده‌اند تحریم‌های یکجانبه را لغو خواهند کرد و گویا یکی از مقامات آنها صراحتاً گفته وقتی ایرباس می‌تواند محصولات خود را به ایران بفروشد چه علتی دارد که کانادایی‌ها از بازار ایران عقب‌مانند. چین هم که تلاش زیادی برای تجارت با ایران داشته و دارد و روس‌ها هم دنبال گسترش روابط استراتژیک خود با ایران هستند. برای ایران رابطه با ژاپن، هند و کره جنوبی اهمیت ویژه‌ای دارد و اگر بتوانیم در یک رقابت جدی اقتصادی همه این شرکای اقتصادی را در جایگاه مناسب قرار دهیم با یک تنوع اقتصادی در شرکای اقتصادی و سیاسی خود امنیت خود را تضمین خواهیم کرد. شرایط فوق‌نشان می‌دهد که تمام اروپایی‌ها در خلأ به وجود آمده از تحریم در ایران به این نتیجه رسیده‌اند که هر کس بتواند قرارداد بهتری با ایران ببندد برنده اصلی ماجراست. به رغم اینکه در جریان مذاکرات احساس می‌شد بعد از توافق، آمریکایی‌ها بیشترین منافع را در تجارت با ایران داشته باشند ولی به شدت عقب‌مانده‌اند به این علت که جرات لغو تحریم‌های یکجانبه را ندارند و درگیر چالش‌های داخلی خود هستند و بعداً خواهند فهمید در این مساله ضرر زیادی کرده‌اند. این در حالی است که در بحث خرید هواپیما ایران علاقه‌مند به خرید از همه دنیا بود که بوئینگ از این معامله عقب‌ماند. هر چند آمریکایی‌ها عقب‌ماندند ولی صهیونیست‌ها کاملاً بازی را به ایران باختند. رژیم‌هایی که به شدت به دنبال انزوای ایران بود تسلیم شرایط موجود شده است. در کنار این موارد عربستان که تلاش زیادی برای شکست مذاکرات انجام داده بود هم بازی را واگذار کرد. تنش تلخ میان ایران و عربستان تاحدودی به نفع آنها تمام شد ولی هیچ‌گاه نتوانستند حرکت ایران را در مسیر سیاسی متوقف کنند به همین دلیل اگر سایه‌درایت سیاسی در دولت همچنان بر امور گسترده باشد می‌توان از نتایج سوء رویداد حمله به سفارت عربستان کاسته و کاری کرد که آنها به دنبال ارتباط با ایران باشند. همه این موارد می‌تواند باعث شکستن فضای یخ زده رکود اقتصادی ایران شود. دولت به سختی می‌تواند اطمینان فعالان بخش خصوصی را جلب کند. انعکاس رویدادهای اخیر در بورس نشان می‌دهد سرمایه‌های سرگردان در حال تجمع و امکانات منجمد شده در حال آب شدن هستند و یخ رکود اقتصادی در ایران در حال آب شدن است.